

[L. Rasmussen.]

kunne samle 1 000 Underskrifter paa Kravet om en Folkeafstemning, med højst forskellig Motivering, ogsaa fordi man ønskede gennem en Folkeafstemning at faa stoppet hele dette Spørgsmaal om Forbud. De 50 000 Underskrifter, der kræves, behøver ingenlunde at stamme fra Forbudstilhængere; de kan godt komme fra Forbudsmodstandere, og saa betyder saadanne Underskrifter jo intet.

Jeg skal nævne et Eksempel paa, hvad jo for øvrigt alle ved, hvor let det er at skaffe Underskrifter, hvor let en emsig Agitator, som forstaar at tale pænt, kan faa en utrolig Bunké Underskrifter. For nogen Tid siden kom jeg i Samtale med en handlende fra Vejleegnen. Han fortalte mig, at han havde maattet flytte bort fra den Kommune, hvor han havde boet tidligere, i Herning-Egnene, saa vidt jeg husker, i alt Fald i Midtjylland. Der havde han haft en Købmandshandel, og en Dag kom der til ham en Deputation med en Adresse underskrevet af ca. 500 Beboere, deriblandt en hel Del af hans Kundekreds. De kom med en Opfordring til ham om at undlade at handle med Brændevin, bajersk Øl og vistnok ogsaa Vin.

Han sagde saa til dem: Ved I, hvad det vil betyde for mig? det vil betyde et Tab paa 500 Kr. om Aaret; er det ikke for meget forlangt, at fordi 500 skriver under paa en saadan Adresse, skal jeg af den Grund berøves en saadan Indtægt? Vil I i alt Fald ikke yde mig nogen Erstatning derfor? I kunde jo blot prøve at lade hver af Underskriverne give mig 1 Kr., det vilde dog betyde Erstatning for mig for et Aar for det Tab, som jeg derigennem vil komme til at lide hvert Aar i Fremtiden.

Men den, der samlede Underskrifter, vilde ikke have faaet 50 Underskrifter, hvis han var gaaet Rækken rundt en Gang til. Kun et ganske lille Antal vilde have underskrevet, hvis de skulde have erlagt blot 1 Kr. for at faa deres Ønske opfyldt. Man stoppede derfor hurtigt Forsøget derpaa, og Manden kunde uantastet sælge Øl og Brændevin; men Folk blev saa forbitrede paa ham, fordi han havde haanet dem, at han var nødt til at flytte et andet Sted hen, for en Købmand kan daarligt taale Uvillie imod sig fra Kundernes Side.

Jeg er ganske sikker paa, at det at skaffe 50 000 Underskrifter til en Landsafstemning vilde være den letteste Ting af Verden, de kunde sikkert skaffes alene af Forbudsmodstandere. Men disse 50 000 Underskrifter vil sætte Stat og Kommune i en mægtig Udgift, og jeg er lige saa sikker

paa, at hvis man ved en saadan Folkeafstemning vilde sige: I skal betale lidt for at dække disse Udgifter, f. Eks. 2 Kr., saa vilde man ikke faa ret mange af disse 50 000 Stemmer; selv om den ærede Forslagsstiller vilde spadsere hele Danmark rundt, vilde han alligevel ikke kunne faa samlet dem. Det er derfor noget, jeg ikke kan give Tilslutning, at dette Antal Stemmer skulde kunne etablere en Folkeafstemning.

Deretter kommer Kommuneafstemningerne, hvorved man lukker for Spiritus i en Kommune. Men jeg tror, at hvis man gjorde det, vilde man ikke opnaa det, man tilsigter. Jeg ved meget vel, at det er rigtigt, hvad der blev sagt af den ærede Ordfører for Forslagsstillerne, at der er mangfoldige Hjem i Landet, som bliver ødelagt gennem en overdreven Spiritusnydelse, og det vilde være en Lykke, hvis vi kunde stoppe Kilden til al den Ulykke og al den Fortrød; men det gør vi jo slet ikke paa den Maade. I Nabokommunen kan man jo have uhindret Adgang til at faa Spiritus. Der kan man forsyne sig med Drikkevarer og etablere smaa Sammenkomster, hvor man fortsætter Drikkeriet. Jeg kan derfor ikke se, at man naar stort ved Kommuneforbud.

Men saa har vi Amtsforbudet. Naar 20 pCt. af de kommunale Vælgere i en Amtstaadskreds, altsaa Landvælgerne i Landkommunerne, forlanger, at der skal være en Afstemning, og naar der blot er 1 Stemmes Flertal for Forbud, skal Amtet tærlægges, og det gælder alle Kommuner, det gælder ogsaa Kommuner, hvor maaske hver eneste Vælger stemmer imod. Naar der blot er et Flertal i Nabokommunerne, der siger: vi vil ikke have det, saa maa de heller ikke faa det i en saadan Kommune.

Hvis man vil etablere dette, saa tror jeg, at de ærede Forslagsstillere skulde lade være at tale om det, de nævner i Anmærkningerne, og hvad man saa jævnlighører fra den Side, nemlig at

„det er en værdifuld Ædruelighedsforanstaltning, i hvert Fald naar denne Fjernelse er Udtryk for Befolkningens Villie og underbygges af denne, og intet begrundet Hensyn synes at kunne anføres imod i saa Henseende at give hver enkelt Kommune det fulde og ubetingede Selvstyre indenfor sit Omraade.“

Det fulde, ubetingede Selvstyre paa dette Omraade skal enhver Kommune have! Men hvis Nabokommunerne i Amtsrads-kredsen har Flertal for Forbud, har man ikke Skygge af Selvstyre i den Kommune, der er Modstander deraf. Tal dog ikke om kommunalt Selvstyre i Forbindelse med